

ZAGRAŻA PAŃSTWU UTRATA ZATRUDNIENIA?

Zapewnimy Wam niezbędną pomoc i wsparcie

Utrata pracy może być jednym z najtrudniejszych i najbardziej stresujących doświadczeń, z jakimi przyjdzie się Państwu zmierzyć. To zrozumiałe, że czujecie niechęć i nie jesteście pewni, co dalej robić. Na szczęście, PACE może Wam pomóc.

Program współpracy na rzecz ciągłości zatrudnienia (Partnership Action for Continuing Employment, dalej: PACE) jest zainicjowanym przez Rząd Szkocki mechanizmem współpracy organizacji, które stawiają sobie za cel udzielać porady i wskazówki przydatne w sytuacjach zwolnień z pracy lub zagrożenia zwolnieniami. Pomożemy Państwu dokonać oceny sytuacji, rozważyć możliwości zawodowe i podjąć możliwie najlepsze decyzje.

Nasze organizacje partnerskie udzielą Państwu bezpłatnych, bezstronnych porad i wsparcia, aby pomóc Państwu:

- **Zrozumieć proces zwolnienia oraz przysługujące prawa i uprawnienia.**
- **Sprawdzić, do jakich zasiłków posiadają Państwo uprawnienie oraz ponownie przeliczyć rozliczenia podatkowe.**
- **Poszukiwać pracy, pisać CV, podania o pracę i listy motywacyjne oraz przygotować się do rozmów o pracę.**
- **Zlokalizować możliwości rozwoju zawodowego, kursów i szkoleń.**
- **Założyć własną działalność gospodarczą.**

Szkocka Agencja Rozwoju Umiejętności (Skills Development Scotland) realizuje program PACE w imieniu Rządu Szkockiego. Informacje na temat pełnego zakresu świadczonych przez PACE usług mogą Państwo uzyskać za pośrednictwem naszej infolinii, dzwoniąc pod numer **0800 917 8000** oraz na naszej stronie internetowej redundancyscotland.co.uk.

1. Zrozumieć proces zwolnienia oraz przysługujące prawa i uprawnienia

Acas, Organizacja świadcząca usługi doradcze, koncyliacyjne i arbitrażowe

Organizacja świadcząca usługi doradcze, koncyliacyjne i arbitrażowe (Advisory, Conciliation and Arbitration Service, w skrócie: Acas) udziela poufnych porad i wskazówek pracownikom, pracodawcom i ich przedstawicielom odnośnie wszystkich aspektów relacji zawodowych, w tym odpraw pracowniczych, przebiegu procesu dokonywania zwolnień oraz niesłusznym zwolnień (ang. unfair dismissal). Odwiedź naszą stronę internetową acas.org.uk lub zadzwoń pod numer **0300 123 1100**.

Agencja ds. niewypłacalności (Insolvency Service)

Jeżeli Państwa pracodawca stał się niewypłacalny, Agencja ds. niewypłacalności może udzielić informacji odnośnie wysokości należnej odprawy pracowniczej, terminu, w jakim odprawa powinna zostać wypłacona, wysokości zaległych poborów oraz innych należności, o które możecie Państwo wystąpić, a także przekazać Wam informacje o tym, jak może Wam pomóc Redundancy Payments Office – czyli organizacja, zajmująca się wypłatą takich należności. Aby dowiedzieć się więcej, prosimy odwiedzić stronę internetową gov.uk/your-rights-if-your-employer-is-insolvent.

Urząd Skarbowy i Celny (dalej: HMRC)

Możliwe, że przysługuje Państwu zwrot części zapłaconego podatku dochodowego. Może to być w związku z przejściem na emeryturę, podjęciem nauki albo ze względu na utratę zatrudnienia. Odwiedź stronę internetową gov.uk/claim-tax-refund lub zadzwoń pod numer 0300 200 3300

W ciągu miesiąca od zaprzestania lub podjęcia zatrudnienia należy zawiadomić o tym Biuro obsługi zasiłków Tax Credits (Tax Credit Office), gdyż może to wypłynąć na Państwa roszczenia podatkowe. Należy dzwonić pod numer 0345 300 3 900

Szkocki Kongres Związków Zawodowych (Scottish Trades Union Congress)

Członkowie związków zawodowych mogą zwrócić się o pomoc do swojego związku, który udzieli im porad i będzie ich reprezentował w wielu kwestiach pracowniczych, w tym w sytuacji zwolnienia z pracy. Kongres ma na celu:

- udostępnić Państwu możliwie najwięcej informacji,
- zapewnić alternatywne zatrudnienie i możliwość odbycia szkoleń,
- chronić Państwa prawa, dbając o to, aby proces selekcji być uczciwy, a wypłacone świadczenia pieniężne były odpowiednie.

Jeżeli nie należą Państwo do związków zawodowych, ale chcą uzyskać informacje na temat praw przysługujących członkom lub wstąpić do związków, prosimy odwiedzić stronę internetową stuc.org.uk lub zadzwonić pod numer **0141 337 8100**.

Biuro porad finansowych i emerytalnych (Money and Pensions Service)

Biuro porad finansowych i emerytalnych łączy ze sobą Biuro porad finansowych (Money Advice Service), Biuro porad emerytalnych (The Pensions Advisory Service) oraz organizację porad emerytalnych Pension Wise. Biuro udziela informacji, które pomogą Państwu wykorzystać środki finansowe oraz emeryturę w najlepszy możliwy sposób. Strona internetowa wnosi łatwo dostępne informacje, które ułatwią Państwu podjęcie właściwych decyzji dotyczących środków finansowych.

Biuro porad finansowych (Money Advice Service) posiada poradniki, narzędzia i kalkulatory środków finansowych, które pomogą Państwu poprawić kompleksową sytuację finansową. Informacje pod numerem **0800 138 7777**.

Biuro porad emerytalnych (The Pensions Advisory Service) udziela darmowych i bezstronnej porady na temat pracowniczych i prywatnych funduszy emerytalnych dla każdego. Informacje pod numerem **0800 011 3797**.

Organizacja porad emerytalnych Pension Wise udziela porad emerytalnych dla osób powyżej 50. roku życia, które posiadają emeryturę pracowniczą lub prywatną.

Informacje pod numerem **0800 138 3944** lub na stronie internetowej moneyandpensionservice.org.uk.

Jak przezwyciężyć stres związany z utratą pracy

Zagrożenie utratą pracy powoduje stres, dlatego PACE udzieli Państwu pomocy. Jeżeli mają Państwo trudności związane ze stresem, proszę odwiedzić stronę internetową NHS Inform i wpisać do wyszukiwarki hasło „struggling with stress” („problemy ze stresem”), aby uzyskać porady na temat zwalczania stresu. Więcej informacji na stronie nhsinform.scot

2. Sprawdzić, do jakich zasiłków posiadają Państwo uprawnienie oraz ponownie przeliczyć rozliczenia podatkowe.

Jobcentre Plus

Na stronie internetowej gov.uk/benefits-calculators znajdują się wyczerpujące informacje na temat wszystkich dostępnych zasiłków, w tym o Universal Credit.

Universal Credit to świadczenie socjalne pomagające pokryć koszty utrzymania. Wnioski o przyznanie tego zasiłku można składać na stronie internetowej gov.uk/universal-credit. Jeżeli potrzebują Państwo pomocy ze złożeniem wniosku przez internet, prosimy o kontakt z infolinią Universal Credit pod numerem **0800 328 5644** lub za pomocą telefonu tekstowego pod numerem **0800 328 1344**.

Osoby, które pracując płaciły wystarczające składki na ubezpieczenie społeczne (ang. National Insurance), zwykle dotyczy to okresu ostatnich dwóch lat podatkowych, mogą otrzymać świadczenia socjalne naliczane na podstawie uiszczanych składek.

Więcej informacji znajdziecie Państwo odwiedzając stronę gov.uk/new-style-jobseekersallowance oraz gov.uk/new-style-employment-and-support-allowance.

Biuro porad obywatelskich (Citizens Advice Bureau, dalej: CAB)

Doradcy Biura służą pomocą, gdy pojawią się problemy z Universal Credit lub innymi zasiłkami, a także w sprawach mieszkaniowych, budżetowych, zadłużeniem, świadczeniami emerytalnymi i problemami w związkach. Wszelka pomoc i porady są bezpłatne i poufne. W sytuacjach, gdy ponowne znalezienie zatrudnienia trwa dłuższy okres czasu, doradcy pomogą Państwu zachować gotowość do podjęcia pracy poprzez wolontariat, wysokiej jakości szkolenia oraz akredytację.

Aby znaleźć swoje najbliższe biuro CAB proszę odwiedzić stronę internetową cas.org.uk/bureaux. Informacje i porady można uzyskać także bezpośrednio na stronie citizensadvice.org.uk.

3. Poszukiwanie nowej pracy – praktyczne porady

Szkocka Agencja Rozwoju Umiejętności (Skills Development Scotland)

Szkocka Agencja Rozwoju Umiejętności (dalej: SDS) oferuje usługi w zakresie zarządzania karierą, umiejętności przystosowania zawodowego oraz przekazuje informacje, które ułatwią Państwu podjęcie właściwych i realistycznych decyzji, stawiając kolejne kroki zawodowe. Nasi profesjonalni i wykwalifikowani specjaliści udzielą bezpłatnej i niezależnej porady na temat:

- tego, jak zidentyfikować własne umiejętności, fachową wiedzę i mocne strony,
- ścieżek prowadzących do konkretnego zatrudnienia i odpowiedniej kariery,
- wypełniania wniosków o pracę, szkoleń i możliwości kształcenia,
- rozbudowywania CV i listu motywacyjnego,
- przygotowań do rozmowy o pracę.

Więcej informacji na temat różnych ścieżek kariery i dostępnych kursów znajduje się na stronie myworldofwork.co.uk oraz pod numerem **0800 917 8000**.

Jobcentre Plus

Za pomocą serwisu internetowego *Find a Job* mogą Państwo przesłać swoje CV, wysłać podania o pracę oraz śledzić na bieżąco swoje wyniki wyszukiwania pracy.

Lokalny oddział Jobcentre może udzielić Państwu porady na temat:

- poszukiwania najbardziej odpowiednich ofert pracy,
- możliwych szkoleń,
- środków finansowych, które można uzyskać na przejazdy, opiekę nad dziećmi, narzędzia lub sprzęt,
- okresu próbnego, który umożliwi zademonstrowanie pracodawcy, że jest się odpowiednim dla nich pracownikiem,
- dostępu do pracy – dotyczy osób niepełnosprawnych, które potrzebują dodatkowej pomocy.

Oferty pracy można znaleźć na stronie gov.uk/jobsearch, a informacje o usługach oferowanych przez Jobcentre Plus na gov.uk/guidance/redundancy-help-finding-work-and-claiming-benefits.

4. Wyszukiwanie szkoleń i możliwości kształcenia

Szkocka Agencja Rozwoju Umiejętności (Skills Development Scotland)

Kształcenie i szkolenia mogą zwiększyć Państwa szanse na powrót do pracy. Warto dowiedzieć się więcej na temat możliwych opcji, w tym o kształceniu w college'u bądź na uniwersytecie oraz o szkoleniach w ramach pracy. Wsparcia w tym zakresie mogą Państwu udzielić miejscowe placówki edukacyjne.

Istnieje możliwość refundacji kosztów poniesionych na doszkalanie, umożliwiające powrót do pracy. Wsparcie finansowe może zostać przyznane na opłacenie kursu lub w formie dotacji czy pożyczki. Dostępne wsparcie zależy od rodzaju kursu, w jakim chcą Państwo wziąć udział. Więcej informacji na stronie internetowej myworldofwork.co.uk/learn-and-train/funding lub zadzwonić pod numer **0800 917 8000**.

Jobcentre Plus

Jobcentre Plus może udzielić dofinansowania na pokrycie kosztów szkoleń lub pomóc w usunięciu indywidualnych przeszkód utrudniających podjęcie pracy. Więcej informacji można uzyskać w miejscowym oddziale job centre lub przez e-mail rrs.enquiries@dwp.gsi.gov.uk.

The Big Plus

Trudności z czytaniem, pisaniem lub liczeniem mogą utrudnić znalezienie nowej pracy. Program *The Big Plus* może pomóc Państwu odświeżyć podstawowe umiejętności. Program jest bezpłatny i dostępny dla osób dorosłych w każdym wieku. Więcej informacji można uzyskać na stronie thebigplus.com lub dzwoniąc pod numer **0800 917 8000**.

5. Założenie własnej działalności gospodarczej

Business Gateway

Organizacja Business Gateway zapewni praktyczną pomoc i wskazówki przedsiębiorcom i tym z Państwa, którzy chcą założyć własną działalność. Oferowany przez Business Gateway szeroki zakres profesjonalnych usług i zasobów obejmuje:

- program w pełni opłaconych lokalnych warsztatów szkoleniowych oraz innych wydarzeń na terenie całej Szkocji,
- porady dostosowane do potrzeb danej działalności za pośrednictwem doświadczonych doradców biznesowych,
- informacje biznesowe - zespół specjalistów udziela informacji i wsparcia we wszystkich aspektach zakładania i rozwijania działalności gospodarczej.

Ponadto Business Gateway czynnie współpracuje z różnego rodzaju organizacjami zawodowymi w celu zapewnienia swoim klientom możliwie najlepszych porad adekwatnych do ich biznesowych ambicji. Więcej informacji można uzyskać na stronie internetowej bgateway.com lub dzwoniąc pod numer **0300 013 4753**.

Urząd Skarbowy i Celny (dalej: HMRC)

Zespół edukacyjny ds. małych i średnich przedsiębiorstw (Small to Medium Enterprises, w skrócie: SME) udostępnia firmom szereg produktów cyfrowych, których celem jest wspieranie działalności gospodarczych w wypełnianiu swoich zobowiązań podatkowych.

Ten rodzaj wsparcia jest dostępny przez internet. Więcej informacji możecie Państwo uzyskać na stronie gov.uk/topic/business-tax/self-employed